

İYİ HAYAT PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27.04.2010

2010/6133

Serbest bölgeler ekonomide meydana gelen olumsuzlukların etkilerini çok ciddi bir biçimde hissetmiştir. Ticaret hacminde başlayan düşüş, serbest bölgelerden beklenen faydanın sağlanmasını engellemiştir. Bu nedenle serbest bölgelerin karşılaştığı sorunların araştırılarak, bir an önce alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İç Tüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince ekte yer alan gerekçe doğrultusunda Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

1. EMİN HALUK AYHAN - DENİZLİ
2. OKTAY VURAL - İZMİR
3. MEHMET ŞANDIR - MERSİN
4. ERKAN AKÇAY - MANİSA
5. MUSTAFA KALAYCI - KONYA
6. SÜLEYMAN LATİF YUNUSOĞLU - TRABZON
7. REŞAT DOĞRU - TOKAT
8. MUSTAFA ENÖZ - MANİSA
9. MEHMET GÜNAL - ANTALYA
10. HASAN ÇALIŞ - KARAMAN
11. METİN ERGUN - MUĞLA
12. AHMET BUKAN - ÇANKIRI
13. NECATİ ÖZENSOY - BURSA
14. GÜRCAN DAĞDAŞ - KARS
15. SÜLEYMAN TURAN ÇİRKİN - HATAY
16. YILDIRIM TUĞRUL TÜRKEŞ - ANKARA
17. MEHMET AKİF PAKSOY - KAHRAMANMARAŞ
18. TUNCA TOSKAY - ANTALYA
19. ALİ UZUNIRMAK - AYDIN
20. ÜMİT ŞAFAK - İSTANBUL
21. AKİF AKKUŞ - MERSİN
22. RIDVAN YALÇIN - ORDU
23. ATİLA KAYA - İSTANBUL
24. DURMUŞALİ TORLAK - İSTANBUL

GEREKÇE

3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu 15 Haziran 1985 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Türkiye serbest bölgelerinde üretim, depolama ve ticaret gibi pek çok işlem gerçekleştirilebilmektedir. Yatırımcılar kendi işyerlerini yapabilmekte ve arazi satın alabilmektedirler. Serbest bölgelerde kiralanabilecek ofis, atölye ve depolar bulunmakta, yerli ve yabancı firmalar faaliyet gösterebilmektedir.

Serbest Bölgeler Kanunu kapsamında 20 serbest bölge faaliyette bulunmaktadır. Akdeniz Bölgesi'nde Mersin, Antalya, Adana-Yumurtalık Serbest Bölgeleri; Ege Bölgesi'nde Ege, İzmir Menemen Deri ve Denizli Serbest Bölgeleri; Marmara Bölgesi'nde İstanbul Atatürk Havalimanı, İstanbul Deri ve Endüstri, İstanbul Trakya, Avrupa, Bursa, Kocaeli ve ar-ge ile yüksek teknoloji üretimi üzerine TÜBİTAK-Mam Serbest Bölgeleri; Doğu Anadolu Bölgesi'nde Erzurum'da Doğu Anadolu Serbest Bölgesi; Karadeniz Bölgesi'nde Trabzon, Rize ve Samsun Serbest Bölgeleri; İç Anadolu Bölgesi'nde Kayseri Serbest Bölgesi; Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Mardin ve Gaziantep Serbest Bölgeleri faaliyetleri sürdürülmektedir.

Serbest bölgelerde, 2008 yılı sonu itibarıyla 24,6 milyar ABD Dolarına ulaşan yıllık ticaret hacmi 2009 yılı sonunda 17.8 milyar dolara düşmüştür, Türkiye'nin 250 milyar dolar düzeyindeki dış ticaret hacmi dikkate alındığında, toplam dış ticaretin yaklaşık % 7-8'lik bir kısmına ulaştığı görülmektedir.

Serbest Bölgeler üretim ve istihdama da katkılarda bulunmaktadır. 2009 Yılı sonu itibarıyla 598'i yabancı olmak üzere, 3.318 kullanıcı firma faaliyet göstermektedir. Şubat 2010'da ise bir önceki yılın aynı dönemine göre faaliyet ruhsatlarında yüzde 5.2 azalma olduğu görülmektedir.

2002 yılında 28.750 olan serbest bölgelerdeki istihdam 2008 yılında 51.000'e, 542 olan yabancı sermayeli firma sayısı 598'e, üretici firmaların sayısı ise 495'den 811'e yükselmiştir. 2009 yılı sonu itibarıyla toplam ticaret hacmi ise bir önceki yıla göre yüzde 27.8 oranında azalarak 17.8 Milyar ABD Dolarına gerilemiştir. Serbest bölgelerdeki istihdam ise 38.916'ya kadar gerilemiştir.

Ekonomide yaşanan olumsuz gelişmelerin bugün serbest bölgelere de yansıdığı görülmektedir. Ticaret hacminde meydana gelen gelişmeler sonucunda serbest bölgelerdeki ticaret hacmi 2009 yılında bir önceki yıla göre yüzde 27.8 azalmıştır.

Açıklanan bu nedenlerle:

Bir taraftan ekonomide yaşanan olumsuz gelişmelerin serbest bölgeler üzerinde yarattığı etkileri, diğer taraftan bu bölgelerden yapılan ihracatın ithalattan az olması nedeniyle ülke üzerinde yaptığı etkilerin incelenmesi ve serbest bölgelerin karşılaştığı sorunların araştırılarak, bir an önce alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi gerekmektedir.